

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *P. S. Soudén*
Härad: *Norra Åsbo* Adress: *Värsejö*
Socken: *Örkelljunga* Berättat av: *Pontus Larsson*
Uppteckningsår: *1936* Född år *1869* i *Örkelljunga*

Uppteckningen rör *Pontus Larssons hemställe.*
— *De sista korten (värfotografierna) tagna i*
Sousterups skog där hem för flickor i Rya
socken.

Pontus Larsson är född i Sör-
mars. Örkellunga socken, år 1869. Hans för-
äldrar voro Annika och Lars Johansson. Redan
innan han blivit konfirmerad började han
intressera sig för och syssla med husslöjd.
Det var då speciellt "skottor" han tillverkade.
En annan sak, som han intresserade sig livligt
för, var byggnadsarbete och tekniska friesser.
På tid var han t. o. m. byggnadsman till yrket.
Vid 12-års ålder började han tillverka möb-
el, knäckare och "spröda", Vävspannare.

I en mängd utställningar började han
redan vid denna tid deltaga. Ett av de diplom
han är mest stolt över, är det, han fick vid
Kulturhistoriska föreningens utställning i
Kristianstad år 1906.

År 1912, efter moderns död, flyttade han,

fillsammans med sin bror Gustav, men till Örkelljunga
a, där de själva byggde och inredd en villa åt
sig. Både bröderna äro ogifta och bo ihop än.

År 1922 köpte "Lars Pontus", som
han allmänhet kallas en liten elektrisk
motor, som han ännu alltjämt använder
till en del av sina snickararbeten.

Som jag redan nämnt, var en av de
första saker Pontus började tillverka, nötknäckare av trä. Se fig. 1. Det
träslag, som är lämpligast
här till är al. Nötknäckaren
består av två skilda delar.

De båda delarna tas ut med kniv, sedan
de först kuggits upp. Den stör-
re biten tas ut med
stängjärn. Detta är rektangulär

Fig. 1.

och i detta sticker den mindre delen in. Denna del
utgöres av "gubbens" haka och bakkill rock-
vingar. Sedan dessa delar med ett spik fäst
ilopp, följas ansiktsdragen ut. Härefter beklung
göres med tillhjälps av syl och kniv. Det sis-
ta som är att göra, före den slutliga poler-
ingen är att alla eventuella prydnader utskä-
ras på "gubbens" kropp.

Dessa trevliga nötknäppare säljes
huvudsakligen i Helsingborgstrakten. Där de be-
tinga ett pris av c:a 3 kr. pr. st.

En annan artikel, som Pontus Larsson
är tillverkare av, är vävspännare, "spröde". Det en-
da träslag, som är fullt användbart här till
är rönn, men annat trä "slår sig" alltför myc-
ket.

Vid tillverkningen säges bitarna ut var för

sig och lyolas upp. Huvudstycket göres fört. Detta består av två ben med en utbuktning emellan, som är lika bred, som varje ben. Den ena ändan av detta är öppen under det att benen vid andra ändan ha fast förbindelse med varandra genom huvudet, som är betydligt bredare än det övriga. Den andra halvan göres en. Den består av ett ben, som skall passas in mellan de båda i det andra stycket, och ett likadant huvud, som det andra.

Sedan delarna nu påsatts ihop, borras hål genom dem. I det yttre stycket borras två hål med ca en cm. mellanrum och i det inre olika många allt efter spindens längd, med varandra ca två cm. avstånd.

Fig. 2.

Vid huvudena änden göres nu en uttag-
ning, i vilken taggarna insläs. Se fig. 3. Sedan det
hela är pontat göres slutligen
beslagen. De göras av bleck-
ringar, för att göra det hela
så stadigt och stabilt, som det
är möjligt.

"Sprödena", se fig. 2 och 4,
säljes huvudsakligen till stock-
holmen, där de allt efter sin

fig. 3.

längd variera i pris. En van-
lig längd är 1 meter. Den beting-
av ett pris av ungefär 1.50 kr.

Intresserad som "Larsen
Pontus" är av allt nytt, har
han på senare år börjat
göra ett slag av symmetriska

Skriv endast på denna sida!

fig. 4.

Se.

originella och svårgjorda fåglar. Se fig. 5. Kroppen göres
av björk. Sedan biten i ägget ut-
tages formen med tillhjälp
av snedlipat stämjärn, se fig. 6,
och kniv. På själva kroppen

utformas sist
näbb och ögon,
varjämte

nål bores a. Fig. 5.

Till ringar och stjärt och plyn
Till dessa användes seg, trä.

En gran. Denna bit klyves
i så tunna bitar, att dessa kan.

b. Fig. 6.
na böjas ut och så få önskvärd form. Ena äv-
dan av dessa granbitar förblir uppskuren. De
skall yttas och stikas in i fågelkroppen
på sin bestämda plats. Fågelns fötter göres på

analogt sätt.

Presenteras här nedan en del andra av Pontus Larssons alster.

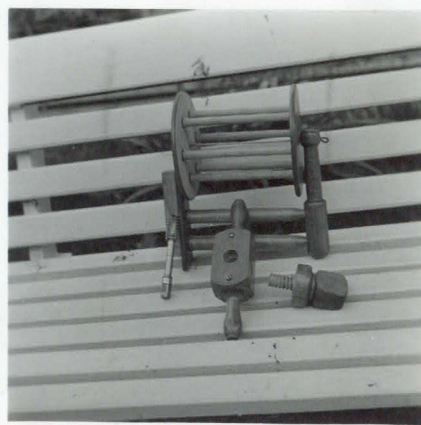
På fig. 7 se vi ett rockblad, gjort efter modell av

av ett, som varit
färdigjort.

Fig. 8 visar
bröderna Larsson
(Pontus till vänster).
Framför dem en
garvinda och

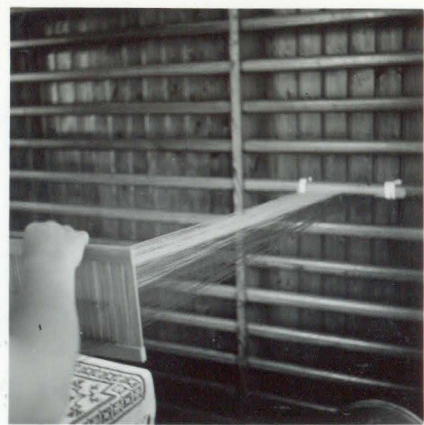

a. Fig. 7.
en garvhaspa.
Pontus Larsson.
en del detaljer
Sågning och allt
Fig. 9
c.

b. Fig. 8.
Både gjorda av
Fig. 9 visar
så "garvingen".
göres av Pontus
själv.

Slutligen vill jag visa några kort av
en väv som Pontus tillverkar. Den består av

två grinner med
håll genom vilka
varpen drages.

Den ene fästes
i en vägg. Fig. 10.
Den andra fästes
om livet. Fig. 11.

a.

Fig. 10

Vävsredens här

Fig. 11.

genom varje rän-
net hål, där varan
när tråden löper.
Varannan går i
mellanrummen.

På så sätt får
Fig. 12. Fig. 13

c.

Skriv endast på denna sida!

d.

man skäl genom att höja och sänka skeden. Se fig. 12. Skytteln som användes är en enkel smal pinn med inbuktningar vid både ändarna. Se fig. 13.

På dessa små vävar vävas synnerligen trevliga scarves. På fig. 14 se vi ett par dylika, vävda på Sonestorps skyddskens för flickor, hävda av lärarinna som väl villigt demonstrerade väven för mig.

Fig. 14.

Skriv endast på denna sida!